

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

KLASA VI – rok szkolny 2026/2027

1. Założenia

- Wymagania są kumulatywne: ocena wyższa zakłada opanowanie wymagań przewidzianych na oceny niższe.
- Różnicowanie ocen opiera się na samodzielności, poprawności, zakresie wiedzy i umiejętności jej wykorzystania.
- Ocena celująca nie wymaga treści wykraczających poza program; oznacza pełne, samodzielne, świadome i twórcze wykorzystywanie wiadomości i umiejętności.

2. Najważniejsze treści nauczania w klasie VI

Kształcenie literackie i kulturowe

- świat przedstawiony, fabuła, wątki, narrator i podmiot liryczny; bohater i jego motywacje
- gatunki: opowiadanie, powieść, nowela, bajka, mit, legenda, przypowieść, hymn; odmiany powieści
- środki stylistyczne i ich funkcje; rytm, rym, strofa, refren; znaczenia dosłowne i przenośne
- problem, wartości, postawy, punkt widzenia; interpretacja i uzasadnianie własnego odczytania
- tekst literacki i jego adaptacja; film, teatr, komiks, przekaz audiowizualny

Kształcenie językowe

- części mowy odmienne i nieodmienne; formy i funkcje czasownika; strona czynna i bierna; aspekt, formy bezosobowe
- rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówek – odmiana, stopniowanie i funkcje w wypowiedzi
- części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik; związki wyrazów
- zdanie pojedyncze i złożone; wypowiedzenia współrzędnie i podrzędnie złożone; przekształcanie konstrukcji składniowych
- język mówiony i pisany; odmiana oficjalna i nieoficjalna; synonimy, antonimy, wieloznaczność, frazeologia, słownictwo wartościujące
- głoska, litera, sylaba, akcent i intonacja; poznane reguły ortografii i interpunkcji

Tworzenie wypowiedzi

- opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis przeżyć, charakterystyka, list, sprawozdanie
- dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, notatka i plan
- tekst o charakterze argumentacyjnym: stanowisko, argument, przykład, wniosek; akapit i spójność
- dialog, wypowiedź ustna, recytacja i prezentacja; redagowanie, korekta i przekształcanie tekstu

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

Samokształcenie i edukacja medialna

- wyszukiwanie, selekcjonowanie i porównywanie informacji; fakt i opinia
- korzystanie ze słowników, biblioteki i zasobów internetowych; podstawowa ocena wiarygodności źródła
- świadomy odbiór reklamy i innych przekazów perswazyjnych; odpowiedzialne korzystanie z mediów

3. Wymagania na poszczególne oceny

Odbiór tekstów kultury

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• wskazuje bohaterów, czas i miejsce • odtwarza główne wydarzenia • rozpoznaje narratora lub podmiot liryczny • wskazuje podstawowe środki stylistyczne • z pomocą określa temat tekstu	• porządkuje wydarzenia i rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe • opisuje świat przedstawiony • rozpoznaje poznane gatunki • charakteryzuje bohatera • wyjaśnia podstawowe znaczenia przenośne	• analizuje elementy świata przedstawionego • porównuje bohaterów i ich postawy • określa funkcje środków stylistycznych • rozpoznaje wątki główne i poboczne • uzasadnia opinię odwołaniem do tekstu	• interpretuje utwór i uzasadnia odczytanie • analizuje motywacje i konsekwencje działań • porównuje tekst literacki z adaptacją • analizuje funkcję kompozycji i języka • formułuje samodzielne wnioski	• formułuje hipotezy interpretacyjne • zestawia różne teksty kultury i perspektywy • ocenia rozwiązania artystyczne według kryteriów • tworzy spójną, samodzielną interpretację • twórczo wykorzystuje konteksty

Nauka o języku: części mowy i fleksja

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• rozpoznaje podstawowe części mowy • odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne • odmienia wyrazy według wzoru • rozpoznaje podstawowe formy czasownika	• określa podstawowe kategorie gramatyczne • rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane • rozpoznaje formy bezosobowe • poprawnie tworzy typowe formy fleksyjne	• analizuje formy gramatyczne • stosuje poprawne formy w wypowiedziach • rozpoznaje stronę czynną i bierną • przekształca typowe konstrukcje strony czynnej i biernej	• porównuje funkcje części mowy • wyjaśnia zależność formy od funkcji w tekście • świadomie dobiera formy gramatyczne • samodzielnie wykrywa i poprawia błędy fleksyjne	• wykorzystuje wiedzę fleksyjną do kształtowania stylu • analizuje wpływ form gramatycznych na sens wypowiedzi • przekształca tekst w określonym celu • uzasadnia własne rozwiązania językowe

Nauka o języku: składnia

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• wskazuje podmiot i orzeczenie • rozpoznaje przydawkę, dopełnienie i okolicznik w prostych przykładach • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego • rozpoznaje równoważnik zdania	• określa funkcje części zdania • rozpoznaje związki wyrazów • rozróżnia typowe zdania złożone • przekształca wypowiedzenia według wzoru	• analizuje budowę zdania • określa zależności między wyrazami • stosuje różne konstrukcje składniowe • przekształca zdania pojedyncze i złożone • poprawia typowe błędy	• porównuje konstrukcje składniowe • rozpoznaje relacje współrzędności i podrzędności • świadomie dobiera konstrukcję do celu wypowiedzi • uzasadnia interpunkcję wynikającą z budowy zdania	• przekształca tekst dla uzyskania określonego efektu • analizuje wpływ składni na rytm, sens i styl • tworzy zróżnicowane składniowo wypowiedzi • uzasadnia i ocenia własne rozwiązania

Słownictwo, komunikacja, ortografia i interpunkcja

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• rozpoznaje nadawcę i odbiorcę • odróżnia język mówiony od pisanego • dobiera proste synonimy i antonimy • rozpoznaje frazeologizmy w prostych przykładach • stosuje podstawowe reguły pisowni i interpunkcji	• określa sytuację komunikacyjną • odróżnia odmianę oficjalną od nieoficjalnej • wyjaśnia znaczenia wyrazów i frazeologizmów • rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i wartościujące • stosuje poznane reguły zapisu	• dostosowuje styl do sytuacji i odbiorcy • świadomie dobiera słownictwo • wykorzystuje synonimy, antonimy i frazeologizmy • uzasadnia typowe zapisy ortograficzne • samodzielnie poprawia błędy	• analizuje funkcję słownictwa i środków komunikacji • rozpoznaje nacechowanie wypowiedzi • ocenia stosowność językową • uzasadnia pisownię i interpunkcję regułami oraz budową zdania	• tworzy wypowiedzi zróżnicowane stylistycznie • świadomie wykorzystuje wieloznaczność i frazeologię • analizuje wpływ wyborów językowych na odbiorcę • samodzielnie redaguje i koryguje złożony tekst

Tworzenie wypowiedzi

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• tworzy krótką wypowiedź na temat • sporządza prostą notatkę i plan • redaguje podstawowe formy użytkowe • opowiada i opisuje według wskazówek • wyodrębnia wstęp, rozwinięcie i zakończenie	• selekcjonuje informacje • redaguje opowiadanie, opis przeżyć, list i sprawozdanie • tworzy charakterystykę według schematu • stosuje akapity • formułuje opinię i proste uzasadnienie	• planuje i redaguje spójną wypowiedź • rozwija fabułę i funkcjonalnie stosuje dialog • tworzy charakterystykę i sprawozdanie • dobiera słownictwo do formy • samodzielnie koryguje tekst	• tworzy rozbudowane, logiczne wypowiedzi • świadomie komponuje tekst • wykorzystuje opis przeżyć i środki urozmaicające narrację • ocenia i poprawia tekst pod względem treści, kompozycji i języka	• projektuje oryginalną wypowiedź adekwatną do celu • świadomie kształtuje narrację, kompozycję i styl • twórczo przekształca tekst • uzasadnia decyzje redakcyjne • prezentuje własny tekst

Tekst o charakterze argumentacyjnym

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• rozpoznaje opinię i argument • formułuje proste stanowisko • podaje przykład związany z tematem • z pomocą porządkuje wypowiedź	• odróżnia argument od przykładu • formułuje stanowisko i prosty argument • uzasadnia opinię • stosuje podstawową kompozycję wypowiedzi	• dobiera argumenty do stanowiska • wykorzystuje przykłady z tekstów • zachowuje logiczny związek między stanowiskiem, argumentem i przykładem • stosuje akapity	• analizuje trafność argumentów • rozwija argumentację i przewiduje kontrargument • hierarchizuje argumenty • samodzielnie redaguje spójną wypowiedź argumentacyjną	• tworzy przemyślaną strategię argumentacyjną • ocenia siłę argumentów według kryteriów • uwzględnia odmienne stanowiska • formułuje wnioski i przekonująco uzasadnia własne stanowisko

Teksty nieliterackie i edukacja medialna

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• wyszukuje informację podaną wprost • rozpoznaje fakt i opinię w prostych przykładach • wskazuje temat tekstu • rozpoznaje reklamę i podstawową intencję nadawcy	• wyszukuje informacje jawne i pośrednie • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych • określa główną myśl • rozpoznaje podstawowe środki perswazji	• selekcjonuje i porządkuje informacje • porównuje informacje z dwóch źródeł • analizuje prosty przekaz reklamowy • wykorzystuje informacje w zadaniu	• analizuje relacje między częściami tekstu • ocenia przydatność źródła • analizuje sposoby wpływania na odbiorcę • formułuje wnioski na podstawie kilku informacji	• krytycznie zestawia przekazy • ocenia wiarygodność i funkcjonalność źródeł według kryteriów • tworzy etyczny przekaz medialny • uzasadnia wybór środków i formy

Samokształcenie, wartości i współpraca

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• korzysta ze wskazanego źródła • nazywa wartości i emocje • podejmuje pracę w parze lub grupie • wykonuje przydzielone zadanie	• korzysta ze słowników i biblioteki • selekcjonuje podstawowe informacje • wyraża opinię z poszanowaniem rozmówcy • dokonuje prostej samooceny	• porównuje źródła • uzasadnia własne stanowisko • planuje etapy pracy • współpracuje i odpowiedzialnie realizuje rolę w zespole	• ocenia przydatność informacji • analizuje konflikty wartości • wyznacza cele uczenia się • organizuje własną pracę i wspiera pracę zespołu	• samodzielnie planuje strategię uczenia się • krytycznie ocenia informacje według kryteriów • hierarchizuje wartości i uzasadnia wybory • inicjuje i współtworzy działania zespołowe

Interpretacja głosowa i prezentacja

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• głośno odczytuje tekst • stosuje podstawową intonację i pauzę • odtwarza krótki tekst z pamięci	• czyta płynnie i zrozumiale • stosuje tempo, akcent i intonację • przygotowuje krótką wypowiedź ustną	• interpretuje głosowo tekst • prezentuje wypowiedź w uporządkowany sposób • wykorzystuje gest i mimikę adekwatnie do treści	• dostosowuje sposób prezentacji do tekstu, celu i odbiorcy • świadomie buduje kontakt ze słuchaczami • uzasadnia sposób interpretacji	• projektuje własną interpretację głosową, sceniczną lub multimedialną • świadomie łączy środki werbalne i niewerbalne • elastycznie reaguje na sytuację prezentacyjną

4. Lektury obowiązkowe i teksty literackie

• J.R.R. Tolkien „Hobbit, czyli tam i z powrotem”:

Treści: motyw wędrówki, bohater dynamiczny, literatura fantasy

• Przypowieści biblijne, w tym o miłosiernym Samarytaninie

Treści: przypowieść jako gatunek literacki, Biblia źródłem motywów kulturowych

• Bajki Ignacego Krasickiego

Treści: cechy bajki jako gatunku literackiego, literatura dydaktyczna, morał

Dopuszczający (2)	Dostateczny (3)	Dobry (4)	Bardzo dobry (5)	Celujący (6)
• odtwarza najważniejsze wydarzenia • wskazuje głównych bohaterów • rozpoznaje podstawowy problem • przywołuje prosty przykład z tekstu	• porządkuje fabułę • opisuje bohaterów i relacje • wskazuje ważne problemy i wartości • krótko uzasadnia opinię	• analizuje motywy i skutki działań • porównuje bohaterów • wykorzystuje trafne przykłady z lektury • formułuje wnioski	• interpretuje problemy i wartości • ocenia postawy według kryteriów • analizuje kompozycję i środki artystyczne • uzasadnia wnioski odwołaniami do tekstu	• formułuje samodzielne hipotezy interpretacyjne • zestawia problemy z innymi tekstami i kontekstami • tworzy oryginalną, dobrze uzasadnioną odpowiedź • ocenia różne możliwości interpretacji

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

6. Ogólna charakterystyka stopni

Ocena	Charakterystyka
2 – dopuszczający	rozpoznaje, wskazuje, nazywa, odtwarza i wykonuje podstawowe zadania, niekiedy z pomocą; błędy nie uniemożliwiają zrozumienia wypowiedzi.
3 – dostateczny	opisuje, wyjaśnia, klasyfikuje i stosuje wiedzę samodzielnie w typowych sytuacjach.
4 – dobry	sprawnie stosuje wiedzę; porównuje, analizuje, uzasadnia, przekształca i samodzielnie koryguje większość błędów.
5 – bardzo dobry	samodzielnie analizuje, interpretuje, ocenia, argumentuje i tworzy; wykorzystuje wiedzę także w sytuacjach problemowych.
6 – celujący	w pełni opanowuje wymagania; integruje wiedzę, formułuje hipotezy, projektuje rozwiązania, dokonuje transferu do nowych sytuacji i przekonująco uzasadnia decyzje.

7. Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Osiągnięcia ucznia są sprawdzane w formach dostosowanych do wieku, rodzaju umiejętności oraz celu kształcenia. Ocenie podlega znajomość wiadomości, ich praktyczne zastosowanie, samodzielność, rozumienie tekstu, komunikowanie się, tworzenie wypowiedzi i poprawność językowa.

Obszar osiągnięć	Sposoby i formy sprawdzania	Co podlega ocenie
Odbiór tekstów kultury	czytanie ze zrozumieniem; odpowiedź ustna; karta pracy; sprawdzian; kartkówka; quiz; praca z fragmentem; zadania interpretacyjne	rozumienie treści; świat przedstawiony; narrator i podmiot liryczny; bohaterowie; gatunki; środki artystyczne; problematyka; interpretacja i uzasadnienie
Lektury	sprawdzian lub kartkówka; quiz; odpowiedź ustna; praca z fragmentem; plan wydarzeń; charakterystyka; zadanie problemowe; wypowiedź pisemna; projekt	znajomość treści; bohaterowie; motywy działań; problematyka i wartości; odwołania do tekstu; samodzielne wnioski
Fleksja i składnia	kartkówki i sprawdziany; analiza form i zdań; odmiana; przekształcanie; korekta; ćwiczenia praktyczne	rozpoznawanie form i funkcji; poprawna odmiana; części zdania; związki wyrazów; typy zdań; poprawność konstrukcji
Słownictwo, ortografia i interpunkcja	ćwiczenia leksykalne; dyktanda; kartkówki; zadania ze słownikiem; korekta; uzasadnianie pisowni	znaczenie i funkcja słownictwa; frazeologia; stosowność; reguły ortograficzne i interpunkcyjne; samodzielna korekta
Tworzenie wypowiedzi	prace klasowe; dłuższe i krótkie formy pisemne; opowiadanie; opis przeżyć; charakterystyka; sprawozdanie; formy użytkowe; redagowanie i korekta	realizacja tematu i formy; kompozycja; spójność; słownictwo; poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna
Argumentacja	wypowiedź ustna i pisemna; dyskusja; zadania problemowe; formułowanie stanowiska, argumentów i przykładów	jasność stanowiska; trafność argumentów; uzasadnienie; przykłady; logika; wnioski; kultura dyskusji
Teksty nieliterackie i media	czytanie ze zrozumieniem; analiza reklamy; wyszukiwanie i porównywanie informacji; zadania do źródeł; projekt komunikatu	selekcja informacji; fakt i opinia; intencja; perswazja; ocena źródła; krytyczny odbiór treści
Wypowiedź ustna i prezentacja	głośne czytanie; recytacja; odpowiedź ustna; prezentacja; scenka; projekt multimedialny	płynność; tempo; intonacja; akcent; artykulacja; kompozycja wypowiedzi; kontakt z odbiorcą; środki niewerbalne
Samokształcenie i współpraca	praca ze słownikiem i źródłami; samoocena; ocena koleżeńska; projekt indywidualny i grupowy; obserwacja pracy	selekcja i ocena informacji; planowanie pracy; odpowiedzialność; indywidualny wkład; refleksja nad postępami

	WYMAGANIA EDUKACYJNE
placówka	Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1
poziom/klasa	Klasa 6 SSP
przedmiot	Język polski

8. Uwagi do oceniania

- Dobór formy sprawdzania jest adekwatny do celu kształcenia i rodzaju umiejętności; nie każda umiejętność jest sprawdzana testem.
- Uczeń otrzymuje zadania o zróżnicowanym poziomie: od rozpoznawania i odtwarzania, przez wyjaśnianie i stosowanie, po analizowanie, ocenianie, przekształcanie i tworzenie.
- W dłuższych wypowiedziach ocenia się realizację tematu, treść, kompozycję, spójność, słownictwo oraz poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
- W wypowiedzi argumentacyjnej ocenia się stanowisko, trafność argumentu, uzasadnienie, przykład i logiczny związek między elementami wywodu.
- Przy sprawdzaniu lektury ocenia się zarówno znajomość treści, jak i rozumienie motywacji bohaterów, problematyki, wartości oraz umiejętność uzasadniania odpowiedzi odwołaniem do tekstu.
- Aktywność, współpraca, projekt, prezentacja i zadania twórcze są oceniane według wcześniej podanych kryteriów; w pracy zespołowej uwzględnia się indywidualny wkład ucznia.
- Formy i warunki sprawdzania osiągnięć dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia oraz zaleceń wynikających z opinii lub orzeczenia.